

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIV.—LETO XXXIV.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), SEPTEMBER 27, 1951

ŠTEVILKA (NUMBER) 189

NOV GROB

JOSEPH LOUSHIN
Včeraj zjutraj je bil najden mrtav na svojem domu Joseph Loushin, stanujoč na 951 Babbit Rd. Star je bil 49 let. Rojen je bil v El, Minn.

V Chisholmu, Minn., zapuščina mater Rose, rojene Globokar, tri sestre Mrs. Mary Pahuli, Mrs. Jennie Zevnik in Pauline ter brata Alberta, tu v Clevelandu pa zapuščina dva brata Franka in Tony. Truplo bo pokopano v Chisholmu, Minn. Za odpremo trupa bo skrbel pogrebni zavod A. Grdina in sinovi, 17010 Lake Shore Blvd.

Židje v Ameriki za pomoč Izraelu

WASHINGTON, 24. septembra — Židovski gospodarski svet v Ameriki je naslonil resolucijo na ameriške židje, da se zbere 500 milijonov dolarjev kot posojilo ameriškega židovstva samostojni državi Izrael.

Na seji so bili navzoči tudi predstavniki kakih 1.100 židovskih podjetij in 33 židovskih organizacij.

Predsednik židovske države Izrael David Ben Gurion, ki se je med drugim mudil v Ameriki, je predložil ameriškem židovstvu, da je zaprosil denar na namenjen cilju, da dobi židovska država gospodarsko neodvisnost in ekspanzije. Če naj Izrael začne in naj bo tudi kos židovski emigraciji v Izrael v množicah, mora pripraviti gospodarska tla.

Vodja akcije je Henry Morgenthau, ki je bil svojočasno ameriški zakladni tajnik in je zdaj po predlogu, da naj bo dočeta Nemčija agrarna država.

Kdo ima prav?

WASHINGTON, 26. septembra — Občni zbor delavske unije A.F.L., ki je zboroval te dni v San Franciscu, je stavil 19 sevalnikov na črno listo kot somar. Sodišče ga je obsodilo na leto in en dan zapora. Taber se je med drugim izgovarjal tudi s tem, da ni ubogal vojaških oblasti, ker da ne more zapustiti svojega na pol slepo mater.

Taber je dobil rok 24 ur, da se odloči: ali k vojakom ali pa v zapor.

Kje naj dobi stanovanje?

Mrs. Mae Youngblood je žena ameriškega vojaka, ki je na morju na poti na Korejo. Z ženo doma je ostalo troje otrok v starosti sedem, šest let in tri mesece. Mrs. Youngblood je dobila ukaz, da do 1. oktobra izprazni stanovanje na 1871 Page Ave., ali pa bo nasilno deložirana. Tehnično, kakor se poroča, je ukaz pravilen in odgovarja pravnim predpisom. Toda kaj ima strogo pravo opraviti z vojakom, ki je na Pacifiku, da gre na Korejo, kjer bo dal eventualno svoje življenje in doma ostalo družino štirih članov, ki naj si vsled nekih formalnih predpisov išče v negotovosti novo stanovanje?

Verovske vaje

Nocoj ob 7.30 uri se vršijo vaje dramskega zbora "Anton Verovšek" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Prosi se vse, ki imajo vloge, da so točno na mestu.

Spor izravnani--Labor v Angliji gre složno na volitve

LONDON, 26. septembra — Britanska laboristična vlada je bila izpostavljena hudemu ognju v lastnih vrstah, zlasti v vprašanju izdatkov za oborožitev. Zdelo se je, da bo razdor v stranki sami pognal globlje korenine. Ko se bližajo britanske volitve, ki bodo 25. oktobra, je po vseh znakih sodeč britanska delavska stranka enotna in pripravljena sprejeti borbo s Churchillovimi konservativci.

Vodja opozicije zoper predsednika Attleeja je bil minister Bevan, ki je letošnjo spomlad tudi izstopil iz vlade. Bevan je nastopil z ostro kritiko Attleejevega oborožitvenega programa, ne samo v kabinetu, ampak tudi v stranki sami in njenih organizacijah. Bevan je poskusil svojo srečo in kritiko med stebrom britanske laboristične stranke, Trade Union, britanskimi delavskimi unijami. Na svoje presenečenje je moral ugotoviti, da so britanske delavske unije v celoti za Attleejem, tako tudi z anjegovim oborožitvenim programom. Na letošnjem običnem zboru so Trade Unions strnjeno naslovile za Attleeja in je dobil Bevan za svoj program le neznatno število glasov.

Ali ta neuspeh, ali pa zavest, da je treba nastopiti britanske delavstvu složno, ko gre za odločilni dan 25. oktobra na volitve, ki naj dajo v roke vodstvo Anglije zopet delavcem ali konservativcem — je silil Bevan do tega, da se je sprijaznil z Attleejem. Bevan je posetil ministrskega predsednika Attleeja v prostorih izvršnega odbora stranke, kjer sta se razgovarjala dalje časa v prijateljskem tonu.

Po sestanku je Morgan Phillips, glavni tajnik delavske stranke izjavil, da gre v angleški Labor Party za popolno enotnost v nastopu pri predstojećih splošnih volitvah.

Mala, skoraj skopneta svoječasno mogočna liberalna stranka bo nastopila pri volitvah samostojno. Imela je sestanek izvršnega odbora stranke, na katerem je določila volilno strategijo za bodoče volitve.

**ALI K VOJAKOM
ALI V JEČO**
PHILADELPHIA, 26. septembra — Alfred E. Taber ima 22 let in bi moral oditi k vojakom. Taber je pozive pustil vnevar. Sodišče ga je obsodilo na leto in en dan zapora. Taber se je med drugim izgovarjal tudi s tem, da ni ubogal vojaških oblasti, ker da ne more zapustiti svojega na pol slepo mater.

Taber je dobil rok 24 ur, da se odloči: ali k vojakom ali pa v zapor.

Kje naj dobi stanovanje?

Mrs. Mae Youngblood je žena ameriškega vojaka, ki je na morju na poti na Korejo. Z ženo doma je ostalo troje otrok v starosti sedem, šest let in tri mesece. Mrs. Youngblood je dobila ukaz, da do 1. oktobra izprazni stanovanje na 1871 Page Ave., ali pa bo nasilno deložirana. Tehnično, kakor se poroča, je ukaz pravilen in odgovarja pravnim predpisom. Toda kaj ima strogo pravo opraviti z vojakom, ki je na Pacifiku, da gre na Korejo, kjer bo dal eventualno svoje življenje in doma ostalo družino štirih članov, ki naj si vsled nekih formalnih predpisov išče v negotovosti novo stanovanje?

Mrs. Mae Youngblood je žena ameriškega vojaka, ki je na morju na poti na Korejo. Z ženo doma je ostalo troje otrok v starosti sedem, šest let in tri mesece. Mrs. Youngblood je dobila ukaz, da do 1. oktobra izprazni stanovanje na 1871 Page Ave., ali pa bo nasilno deložirana. Tehnično, kakor se poroča, je ukaz pravilen in odgovarja pravnim predpisom. Toda kaj ima strogo pravo opraviti z vojakom, ki je na Pacifiku, da gre na Korejo, kjer bo dal eventualno svoje življenje in doma ostalo družino štirih članov, ki naj si vsled nekih formalnih predpisov išče v negotovosti novo stanovanje?

Kdo bi daroval kri

Kakor smo včeraj poročali, se poznani Andy Bozich iz E. 172 St. nahaja v Huron Rd. bolnišnici. Tam so mu dali transfuzijo krvi, katero je nadomestil po prostovoljnih darovalcih krvi. Kdor bi hotel dati kri, je prošnja, da sporoči Mrs. Bozich po 9. uri zvečer, IV 1-7074.

V bolnišnici

V Lakeside bolnišnici se nahaja John Perko iz Floride, ki se sedaj nahaja tu na obisku. Obiski v bolnišnici niso dovoljeni. Za časa bivanja tu sta z ženo nastanjena pri Perkotovih na 425 E. 160 St. Upamo, da se mu ljubo zdravlje čim prej povrne.

RAZDVOJITI "SIAMSKO DVOJČKO" NI MOGOČE

Rock Island, Ill., 26. septembra sta bila rojena ameriška "Siamska dvojčka." Zdravniki so javili, da bo možno reči, kaj gotovega o tem ali se dasta dvojčka razdvojiti šele po X-Ray preiskavi, pa so morali zdravniki ugotoviti, da je operacija nemogoča.

Dvojčka sta zrasla skupaj z glavama. Oba imata isti sistem obtoka krvi in isti sistem živcev. Če bi se izvršila operacija na enem, je zelo dvomljivo, da bi drugi ostal pri življenju.

Mati je po tem sporočilu izjavila, da bo vzela dvojčka domov, da ju bo ljubila in za nju skrbela, dokler časa bosta pri življenju.

Na čem je umrla Mrs. Peck Miles?

DETROIT, 26. septembra — K zgodbi o smrti Mrs. Marian Peck Miles, ki je kakor smo poročali, umrla od slabosti, ker je hotela shujšati, se je oglasil sedaj tudi njen zdravnik. Sin pokojne, 21 let stari Butler, ki študira na univerzi, je povedal, da je mati umrla vsled oslabelosti in slabokrvnosti, ker je na vsak način hotela doseči 120 funtov teže. Mož pokojne, arhitekt Francis Allan Miles se je pridružil mnenju sina.

Sedaj se je oglasil njen zdravnik dr. Helen W. Wollank in je objavil, da je pokojna Miles trpela "osem mesecev" na raku in da je bila ta bolezen vzrok njene smrti. Res je, da je pokojna živela ob dietni hrani, to pa samo periodično in ne prekomerno. Zdravnik dr. Wollank prizna, da je bila Mrs. Miles šest let njegova pacientka.

Denarno plemstvo se združuje s krvnim

Poročali smo že, da se je poročil clevelandski industrijalec Raible z Vero Torres iz Rio de Janeiro, znano brazilsko lepoticino in hčerko brazilskega diplomata. Časopisje se je razpisalo ob tej priliki, da je šlo Raiblu tudi za izkoriščanje brazilskih naravnih zakladov, po njegovem oziroma ameriškem kapitalu.

Hčerka Raibla, Miss Joan E. Raible se je zaročila z Nemcem John C. von Koschembahr, ki ima 24 let, in je prišel pred 10 leti iz Nemčije. Zenin von Koschembahr študira na tujkajšnji univerzi. V Clevelandu živi tudi njegovi starši, baron in baronica von Koschembahr. Starši so dobili ameriško državljanstvo leta 1945 in so s tem dobili ameriško državljanstvo tudi njihovi otroci, med njimi John.

Zenin John von Koschembahr je tudi uslužben pri tvrdki Cefair Beverage, in razvaža znani "pop" odjemalcem, ki da so z njim prav zadovoljni. Kaj bo delal po poroki, ni bilo objavljeno, kakor tudi ne, da-li je oče neveste dal svoj pristanek k poroki.

Na operaciji

V nedeljo je bila odpeljana v St. Luke's bolnišnico, kjer je srečno prestala operacijo, Mrs. Mollie Nousek iz 17621 Schenley Ave. Nahaja se v sobi št. 4057. Sin dr. James Nousek bo gotovo skrbel, da se bo mama čim prej zdrava vrnila na svoj dom.

Spor med Anglijo in Iranom na vrhuncu; povelje Irancev: Angleži morajo domov!

RUSI NA MANEVRIH POKONČALI VAS

DUNAJ, 26. septembra — Ruske zasedbene vojaške sile v Avstriji so imele jesenske manevre. Manevri so bili "praktični." Ruska artilerija in ruski tanki so razdaljali avstrijsko vas kakih 25 milj vzhodno od Dunaja. Porušili so z bombardiranjem topniškega ognja in tankov 20 kmetijskih poslopij, pri čemur je bila ena ženska tudi ranjena.

S STO LETI STAROSTI V NOVO ŽIVLJENJE

NEW YORK, 26. septembra — V New York je dospela ruska begunka Matrena Igniatenkiva, ki bo stara prihodnje leto 100 let. Z njo je petero članov njene družine. Matrena gre na farmo v Iowa. Izjavila je dobesečno: "Stara sem, toda nisem lena. V Ameriki bom že našla delo. Znam plesti nogavice."

Italija zahteva izročitev Amerikancev

TURIN, Italija, 26. septembra — Ko je svoječasno objavila ameriška vlada, da sta v zadnji vojni dva Amerikanca italijanskega pokolenja Aldo Icardi in Carlo Lodolce umorila svojega poveljnika majorja Williama Holobana v zgornji Italiji menda radi različnih mnenj o italijanskih partizanih, je sodišče v Turinu zahtevalo izročitev obeh osumljencev. O dejanju naj bi razsodilo sodišče kraja, kjer se je dejanje izvršilo.

Rimsko pravosodno ministrstvo je vrnilo sodišču v Turinu njegov predlog v popravilo. Po mnenju pravosodnega ministrstva predlog ni bil zadosti utemeljen. Sodišče v Turinu je sedaj popravilo in dopolnilo utemeljitev svojega predloga, in ga poslalo nazaj pravosodnemu ministrstvu v Rim. Če bo pravosodno ministrstvo pritrdilo predlogu, bo predlog izročen uradnemu potom italijanskemu zunanjemu ministrstvu, ki naj diplomatskim potom skuša doseči izročitev obeh Amerikancev italijanskim sodnim oblastem.

Newyorskopolicija je pokvarjena

NEW YORK, 26. septembra — V preiskavi o škandalih, ko se je dala pokupiti newyorskopolicija od različnih raketirjev, je newyorska porota izdala svojo sodbo, da je z malimi izjemami newyorskopolicija, predvsem njeni višji predstavniki, sodelovala skozi dobo 10 let s temi raketirji.

"Skoraj vsak nadzornik v tej dobi je na seznamu teh koruptnih uradnikov. Tudi tisti, ki morda niso prejeli denarja, so morali vedeti, kaj se godi visoko kot policijski uradniki visokega položaja morali preprečiti, da se koruptnost ne nadaljuje.

"Policija je pokvarjena in je treba prezračiti 19.000 mož te stroke, jih odpustiti, ali pa vsaj začasno odstraniti od vršitve službe," je izjavila porota.

300 STROKOVNJAKOV MORA ODITI, TODA ANGLEŽI SE NE VDAJO!

TEHERAN, 26. septembra — Iranska vlada je izdala povelje, da mora 300 britanskih strokovnjakov na petrolejskem polju oditi iz Irana tekom 9 dni. Praktično to pomeni, da morajo zapustiti Iran vsi Britanci. Rok ultimatuma se začne z 27. septembrom.

Ministrski predsednik Mossadegh je poslal izgonsko povelje izvršilnemu odboru nacionalizirane iranske petrolejske družbe. Opozicija zoper Mossadegha se je pojavila tudi pri tem koraku. Mossadegh je z izgonskim poveljem Angležev iz Irana zaloputnil vrata za seboj in dal znamenje, da se ne mara več pogajati z Angleži. Poslanec Jamal Emami je obdolžil vladno Mossadegha, da gre s svojo politiko nacionalizacije iranskega petroleja nasproti komunizmu.

Po govoru poslanca Emamija je predsednik Mossadegh stavil v svoji zbornici vprašanje zaupnice. Tudi to pot in to petično je zaupnica odpadla, ker ni dobil za sebe zadostnega števila glasov. Mossadegh je nato sklical izredno sejo vlade, da se z njo posvetuje o nadaljnjih ukrepih, ki bodo potrebni za slučaj, ko bodo po njegovem mnenju Britanci zapustili Iran.

Angleži pripravljeni na protiukrepe

LONDON, 26. septembra — Potem, ko je prišla iz Irana vest, da je Mossadegh dal izgonsko povelje zoper Britance v Iranu, ki morajo zapustiti Iran, se je sestala britanska vlada na izredni seji. Britanska vlada je sklenila, da se bo postavila po robu odredbi iranske vlade. Glasnik britanskega zunanjega ministrstva je dejal, da je novi ukrep iranske vlade nov in resnega značaja in se od strani britanske vlade nujno in skrbno proučuje.

Kaj bo vsebina odločitve britanske vlade, bo jasno potem, ko se vrne iz Amerike zunanji minister Herbert Morrison in obrambni minister Emanuel Shinwell. Vlada je že formalno proti izgonu.

Velika Britanija ima v Perzijskem zalivu kakih 50 milj od kraja Adaban, kjer je središče petrolejskih rafinerij v Iranu, 10 bojnih ladij. V sosednjem Iraku se nahajajo na letalskih bazah britanska vojna letala in tam v bližini tudi brigada britanskih padalcev.

TRUMAN NAJ ZOPET POSREDUJE

LONDON, 26. septembra — Ministrski predsednik je zaprosil predsednika Trumana, da naj z vsemi sredstvi posreduje pri iranski vladi, da ostanejo Britanci v Iranu na mestu.

Državni tajnik Acheson je obvestil britanske zastopnike, da se je iranska kriza od strani ameriške vlade vzela resno v pretres.

Vodja konservativcev, Winston Churchill, je imel sestanek s predsednikom vlade Attleejem, in sta se oba državnik razgovarjala o ukrepih Mossadegha. Winston Churchill zahteva, da Britanci ostanejo v Iranu.

Zdravstveno stanje angleškega kralja

LONDON, 26. septembra — Operirani britanski kralj Jurij VI., je začel počasi uživati hrano. Zdravniško poročilo pravi, da trenutno ni razloga bati se za neposredne komplikacije. Kralj je prebil noč mirno in dobiva postopoma svojo moč nazaj. Zdravniško poročilo še vedno ni jasno in ne pove, na čem je pravzaprav bil operiran kralj. Morda se bo prava bolezen kralja, vsled česar je bila potrebna nujna operacija, obrazložila javnosti, kadar bo to primerno, ali pa nikoli.

Zdravniki trdijo, da bo kraljeva borba za obnovitev zdravja in moči dolgotrajna, in da v tej dobi nadaljne komplikacije niso izključene. Vsled tega tudi še ni odločeno ali bo princezinja Elizabetha prišla skupno s vojvodom Edinburghom na obisk v Kanado in Washington ali ne. Obisk v Kanadi je bil predviden za 2. oktober.

PRINCEZINJA ELIZABETHA ODLOŽILA OBISK

LONDON, 26. septembra — Z ozirom na zdravstveno stanje kralja Jurija VI. je princezinja Elizabeth odložila obisk v Kanado in Zedinjene države. Zdravstveni buletini pravijo, da položaj v razvoju bolezni kralja ni še jasan, da so možne komplikacije vsaki dan, najmanj pa za dobo enega tedna, ko se bo lahko reklo, da je trenutno kriza prešla. Morda bo treba nove operacije.

14-letna deklica na univerzi

BALTIMORE, 24. septembra — Na univerzi John Hopkins se je vpisala 14-letna Gertrude Heller, da bo študirala matematiko.

Gertrude je rojena na Dunaju. Pred desetimi meseci je prišla s svojim očetom v Ameriko. Oče je sedaj zaposlen v Washingtonu kot priznan matematik.

Doktor Lewis, šef matematične fakultete, je izjavil o Gertrudi, da je dajala odgovore na vprašanja, kakor jih je pričakovati samo od študentov, ki imajo že višjo izobrazbo.

"V svojem življenju še nisem naletel na podoben slučaj, da bi v teh letih bil kdo brez ozira na spol tako doma v matematični stroki."

Ko je imela Gertrude 11 let, je brala matematične knjige, ki jih je spisal oče. Vedno bolj se je zanimala za matematiko in tako ji je uspelo, da se je lahko vpisala, vkljub 14 letom, že na univerzo.

Pozdravi

Najlepše pozdrave vsem znancem v Clevelandu pošilja Anica Rogelj-Franks, ki se nahaja na obisku v stari domovini.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — HEnderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$3.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

OBČINSKE PRIMARNE VOLITVE V CLEVELANDU

Prihodnji tork 2. oktobra bomo imeli v Clevelandu primarne volitve, kar pomeni, da bo volilec dana prilika, da izmed kandidatov, ki so se prijavili za urad župana in mestnih odbornikov ali "councilmanov," nominirajo one, ki po njihovi sodbi obetajo zadostiti zahtevam uradov, v katere kandidirajo.

Inteligentni državljani obeh spolov razumejo pomen primarnih volitev, zato njih važnosti ni treba še posebej podčrtavati. Dovolj bo torej, če se omeni, da nihče ne more biti voljen pri rednih volitvah, ki se bodo vršile prvi tork v novembru, razen ako bo dobil nominacijo v primarnih volitvah. Dalje, da bosta za vsak urad nominirana samo dva, brez ozira na število kandidatskih aspirantov za neki urad—v tem primeru za urad župana in članov mestne zbornice.

Na temelju obstoječe ustanovne listine ali čarterja, ki ga ima mesto Cleveland, so vsi občinski uradi nepolitični. Ali točneje povedano: v formalnem ali uradnem smislu se kandidati predstavljajo volilec ne kot pripadniki ene ali druge politične stranke, temveč kot osebe, ki vsled svojega znanja, skušenj in značaja zaslužijo, da jim volilci izrečejo svojo zaupnico. To velja za primarne kakor tudi redne volitve.

Seveda, teorija je eno, praksa drugo. Dejansko so občinske volitve v Clevelandu politične kajti s to izjemo, da obstoji samo ena kandidatska lista in da kandidati na listi niso označeni po svoji politični opredeljenosti, se volilna borba vrši v znamenju tekme za ljudsko poverjenje med demokratsko in republikansko stranko. Z drugimi besedami povedano, tradicijska ameriška politična praksa, ki priha od polnega uradnega izraza pri državnih in zveznih volitvah, se ne da izločiti niti iz občinskih volitev, akoravno je uprava nekega mesta v jedru vprašanje pametnega gospodarstva, ki ima s politiko v splošnem pomenu te besede malo opraviti.

Tako torej vemo, da si pri predstojajočih mestnih primarnih volitvah stoji nasproti trije kandidati za župansko nominacijo: sedanji župan Thomas A. Burke, demokrat, William J. McDermott, republikanec, in Charles Vanik, samostojen ali neodvisen demokrat.

Thomas A. Burke, kakor znano, je bil direktor pravnega oddelka mestne vlade, ko je Frank J. Lausche županoval Clevelandu. Ko je Lausche sredi svojega drugega županskega termina leta 1944 kandidiral in bil izvoljen za governorja države Ohio, mu je Burke v smislu mestnega čarterja avtomatično nasledil. Obči vtis takrat je bil, da bo Burkeu trda predla, kadar pride na volilno preizkušnjo, kajti razlika med njim in Lauschetom je bila kot noč in dan. Kako naj skoro plahi in v primeri s slikovitim in energičnim Lauschetom brezbarvni Burke prepriča javnost, da je kos nalogam, ki jih tirja županstvo takega mesta kot je Cleveland? Tako se je takrat splošno govorilo. In vendar se je zgodilo, da je ta "plahi in brezbarvni Burke" po preteku enega leta z lahkoto ugnal v kozji rog republikansko opozicijo in bil pri naslednjih dveh volitvah ponovno izvoljen z večino, ki je rastla od volitev do volitev.

Biti župan mesta kot je Cleveland ni najbolj preprost in lahak posel na svetu. Cleveland je velemesto, a obenem poseda nekatere karakteristike mesteca na podeželju—hiter in radodaren je s kritiko, skop in počasen s pohvalo in priznanjem. To vedo zlasti gledališki ljudje: pravijo, da če neki dramski komad prestane preizkušnjo clevelandске publike, se ga varno lahko pošlje v New York na Broadway. Ta kritičnost, ki daje Clevelandu svojstven značaj, preveča vse plasti in panoge javnega dela in življenja. Po svojem prebivalstvu je Cleveland eno najbolj kozmopolitskih mest v Ameriki—pravcati Babilon—in ima tudi visok odstotek črncev. Toda Cleveland ne pozna narodnostnih trenj in ne beleži niti enega slučaja plemenskega ali rasnega izbruha nasilnosti. Je važno industrijsko središče, a nobena industrija ni tako močna, da bi ga dominirala. V Clevelandu se je rodila ideja Community fonda, ki se danes prakticira širom Amerike. V kulturnem pogledu stoji Cleveland na višku: ima enega najvzornejših sistemov javnih knjižnic na svetu, prvovrstne javne šole, odlično univerzo, krasen muzej umetnosti in simfo-

UREDNIKOVA POŠTA

Koncert društva "Zvon"

CLEVELAND, Ohio — Pevci in pevke društva "Zvon" pripravljajo redne koncerte že od leta 1914. Da je bilo mogoče toliko let vztrajati v tem kulturnem prizadevanju, govori mnogo za priljubljenost tega zbora pri našem občinstvu. Ti pevci se še vedno radi žrtvujejo za slovensko pesem in jo bodo gojili še dolgo, če jim tudi v bodoče ostane naše občinstvo zvesto.

V nedeljo, 30. septembra ob pol osmih zvečer bo "Zvon" zopet pel. Koncert bo v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti. Kakor vselej, tako bo tudi ob tej priliki program raznolik: nekaj slovenskih umetnih pesmi, večje število naših neprekosljivih narodnih pesmi in pa nekaj skladb iz svetovne glasbene literature. V sopran solo bo nastopila naša poznana vrla pevka Agnes Zagar. V duetu pa nam bosta zapeli nekaj pesmi mladi naderjeni pevki, sestri Marion in Margaret Mauer.

Naloga naših slovenskih pevskih zborov je čedalje težja, posebno v današnjih nestalnih in razburkanih časih. Zato nam je vprav zdaj naša pesem toliko bolj potrebna, saj nas le ona druži, tolaži, razveseljuje in osrčuje. Pevci in pevke "Zvona" torej upajo, da jih v nedeljo zvečer obiščete in ž njimi preživite nekaj lepih in veselih ur. Koncert bo vodil zborov pevovalca Ivan Zorman.

Pevce.

Danes ni nobenega razloga za katerokoli delavsko unijo, ki je dobre volje, da bi ostala izven vrst A. F. L., pravi resolucija. Mišljeno je povabilo na drugo največjo ameriško unijo C. I. O., s katero, kakor smo že poročali, se hoče A. F. L. združiti, in sedanji napor ima že svojo predgovodino.

Letna veselica društva "Svob. Slovenke" št. 2 SDZ

CLEVELAND, Ohio — Naj sporočim in povabim vse članstvo, kakor tudi vse prijatelje društva "Svobodomiselnih Slovenke," št. 2 SDZ, da posetite letno priredbo z zabavo in plesom na večer 6. oktobra v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Kot mnoga društva ali skupine, ki si žele nekoliko okrepiti

nični orkester, ki bi delal čast vsakemu velemestu.

Ni torej gol slučaj, da mesto s takim ozadjem in tradicijo uživa tudi sloves kot eno najbolj čistih mest v pogledu komercialnega zločinstva. Ko je Kefauverjev senatski odbor pred nekaj meseci zaključil preiskavo raketirstva v ameriških velemestih, je to dejstvo formalno pribil in dal priznanje za to predvsem mestnim administracijam zadnjega desetletja, katerim sta stala na čelu Lausche in Burke. S strogo gospodarske in finančne strani je važno omeniti, da je sedanja uprava znižala javni dolg za 25 milijonov v dobi, ko so cene vsemu rastle, vsled česar je kredit mesta danes tako visok, da na svoje nove bondne obveznosti plačuje manj kot 2-odstotne obresti. Dalje, da je Cleveland edino izmed velikih mest v državi Ohio, ki ni upeljallo mestnega dohodninskega davka.

Napram takemu rekordu javne službe ni težko uganiti, zakaj Cleveland očitno ne želi delati sprememb pri mestni vladi. Thomas A. Burke je bil dober in vesten župan Clevelanda skozi dobo zadnjih sedmih let in bilo bi kratkovidno od volilcev, ako bi iskali drugega župana, dokler je on pri volji nositi odgovornost, ki je zvezana s tem uradom. Charles A. Vanik, mestni sodnik, je mlad in ambiciozen mož, ki bo imel še dosti prilik, da se uveljavi, ako bo rabil razsodnost, a za enkrat se je prenačil. Kar se tiče William J. McDermotta, mladinskega sodnika, je jasno, da ga je nekaj mogočni republikanski aparat poslal v kampanjo, ker to pač zahteva politična nujnost. Z vsakega drugega vidika je kandidatura McDermotta brezpomembna.

Kakor omenjeno zgoraj, se bodo v primarnih volitvah nominirali tudi kandidati za člane mestne zbornice. V 23. vardi je Edward J. Kováčič zopet brez opozicije, kar je najboljše spričevalo za njegovo delo za okrožje, ki ga zastopa že dvanaest let, in za mesto v obč. John A. Fakult v 32. vardi zaključuje svoj prvi termin v mestni zbornici. V tej kratki dobi si je ustvaril dobro ime v mestni zbornici in med prebivalci okrožja, ki ga zastopa.

Našim slovenskim volilec svetujemo, da se udeležijo primarnih volitev v tork 2. novembra in da imajo v mislih tri imena: Thomas A. Burke za župana; Edward J. Kováčič za councilmana v 23. vardi; John A. Fakult za councilmana v 32. vardi.

svojo blagajno, ali pa se sniditi skupaj s starimi in novimi prijatelji, se malo pogovoriti in razvedriti, ker smo kot ljudje družabna bitja, tako je tudi pri nas. Članice tega društva so vedno na mestu z delom in udeležbo naše slovenske kulture v naselbini. Mnogo jih je, ki so veliko storile tudi za Slovenski narodni dom, ter tudi še danes so na mestu in primejo za delo, ki je v korist narodu. Lepo je biti med skupino, ki razume, kaj je dobro in koristno za splošnost. Pristopite še oni in one k tej skupini, in boste zadovoljni.

Torej, vsi in vse na večer 6. oktobra na plesno zabavo, z najboljšo godbo v naselbini!

Za društvo "Svobodomiselnih Slovenke," št. 2 SDZ: N. K.

DELA VCI AMERIKE. ZDRUŽITE SE!

SAN FRANCISCO, 25. septembra.—Občni zbor A. F. L. delavske unije je pozval ameriško delavstvo, da naj se pridruži vrstam A. F. L.

Danes ni nobenega razloga za katerokoli delavsko unijo, ki je dobre volje, da bi ostala izven vrst A. F. L., pravi resolucija. Mišljeno je povabilo na drugo največjo ameriško unijo C. I. O., s katero, kakor smo že poročali, se hoče A. F. L. združiti, in sedanji napor ima že svojo predgovodino.

Dosedanji predsednik William Green je bil 28-tič soglasno izvoljen za predsednika A. F. L.

MOSKVA HOČE OBNOVITI "RAJ"

Po poročilih iz Moskve dela moskovska vlada na načrtih, kako z nenamakanjem gotovega predela Sibiri, oziroma osrednje azijskih puščav, priklicati nazaj "rajski vrt." Pri tem, da se bodo poslužili tudi izsledkov raziskovanja atomske energije, ki naj to pot služi v Rusiji v kulturno-gospodarske namene.

CELJE V PRETEKLOSTI IN BODOČNOSTI

Celje je po velikosti in pomenu med slovenskimi mesti na tretjem mestu. Po starosti pa mu nedvomno pripada prvo mesto.

Že rimsko Celje, imenovano Celea je zavzemalo približno ves prostor današnjega notranjega mesta, a naseljeni so bili tudi vsi okoliški griči, na njih so stale vile bogatih meščanov. Rimsko Celje je imelo mnogo odličnih stavb s kopališči in podtalnim ogrevanjem. Močni in trdno zidani in obokani rimski kanali še danes služijo za odvajanje nečistoče; eden izmed njih poteka pod današnjo Zidankovo ulico vzporedno s Savinjo, drugi pa izhajajo pravokotno iz njega in vodijo večinoma proti Savinji.

Na mestu Doma ljudske prosvete (Narodnega doma) in sedne vojašnice je bila verjetno najmočnejša stavba rimskega Celja, nekak grad (arx). Rimsko kopališče je bilo zunaj mesta, ob sedanji Ljubljanski cesti. Vsi lepši marmorji, kakršni se lomi pri Vitanju. Ta marmori je Rimljanom v Celju služili tudi kot odlični gradbeni material.

Viharni dnevi preseljevanja narodov so mesto uničili, toda na njegovih tleh so Slovenci obnovili skromno, kmečko življenje in očuvali staro ilirsko-keltsko ime.

Toda pravo podobo je srednjeveško Celje dobilo šele pod okriljem fevdalcev, ki so si na strmi pečini nad Savinjo zgradili trden grad, čigar razvaline so še danes največje svoje vrste v Sloveniji. Kdaj so fevdalci ta grad zgradili in se na njem naselili, ni znano, toda med letom 1122 in 1137 se že omenja.

Pod zaščito gradu se je prvotna vaška naselbina spremenila v trg, kjer so že prebivali obrtniki in trgovci.

Srednjeveško mesto Celje pa je zrastle šele, ko je po nesrečni smrti zadnjega celjskega grofa prišlo pod Habsburžane. Veliko ni postalo niti po omejevalni ga je le obzidni kvadrat, čigar stran je bila dolga okrog 500 metrov. Toda v tem kvadratu je vladalo pravo mestno življenje s trgovino, obrtnimi cehi in samoupravo. Navidezno je to življenje potekalo mirno, v resnici so pa bili spori na dnevnem redu. Ljudje so se bili preprosti po izobrazbi in običajih. Nekateri spori so imeli celo resnejši značaj. Ob koncu 17. stoletja je mestni pisar zapisal v zapisnik mestnega sveta, da so ustavili delo delavci, ker so imeli premajhno plačo. Celje je bilo tudi priča kmečkih uporov. Po nesrečenih uporih leta 1515 in 1573 so zapor gornje-celjskega gradu mrko gledali na ujete kmete, ki so jih pripeljali vanje, preden so jih odpravili v Gradec.

Leta 1635 so se pa dvignili sami savinjski kmetje. Požar je izbruhnil na posestvih ostriške graščine in se naglo razširil na okrog. Gornje Celje je zopet nudilo krov nesrečnim gostom. Mnogo nemira je prinesla v Celje tudi reformacija.

Zdravstvene razmere v mestu so bile prav žalostne: ozke nečiste ulice, nezdrava voda v vodnjakih, temni prostori v preprosti, večinoma lesenih hišah. Padar je zdravil ljudi, a izza 17. stoletja jim je edini lekarnar že prodajal preprosta zdravila. Mesto je večkrat pogorelo. Najhujši požar je bil leta 1798, ki je uničil vse lesene hiše, ostalo je samo nekaj pomembnejših zidanih stavb.

Tedaj je mesto začelo dobivati novejšo sliko. Padlo je tudi obzidje, začeli so delati kanalizacijo. Poslavljaljo se je srednjeveško Celje, nastajalo je novo mesto kapitalistične dobe.

Slo je počasi, še okrog leta 1850 je imelo Celje samo okrog 3,000 prebivalcev, do konca kapitalistične dobe se je to število posmerilo.

Ob prehodu v novo dobo so bile v mestu raznovrstne obrti, ki so drugod pozneje dobile tovarniški značaj, a v Celju so izginile: zvonarstvo, usnarstvo, pipovarništvo. Ostalo je edino opekarništvo. Kakor da se mesto ni moglo prav prilagoditi novobi. Toda v drugi polovici 19. stoletja se je znašlo v novem položaju. V njem so se razvile nekatere pomembnejše industrijske panoge: mlinarstvo, ki se je opiralo na starejšo tradicijo, cinkarništvo, izdelovanje emajlirane posode in milarstvo.

Prva svetovna vojna je razmere na celjskih tleh temeljito spremenila. Slovenski narod je prišel do svojih pravic. A vsi vemo, da politične razmere v stari Jugoslaviji zaradi sebičnih interesov posameznih strank, ki so podpirale gospodarski individualizem, niso bile ugodne. Kljub temu pa je mesto napredovalo, kar je znak, da je v našem človeku velika življenjska sila, ki se bo lahko v polni meri razvila šele v socialistični dobi, ki ne pozna izkoriščanja. Zlasti težko je postalo leta 1930, ko je pritisnila gospodarska kriza, ki je udarila v prvi vrsti po gospodarsko šibkejših in odvisnih.

Regulacija Savinje in njenih pritokov, sicer nujno potrebno delo, je le v toliko služilo olajšanju največje bede, v kolikor je to dopuščal individualistični gospodarsko-socialni ustroj. Nekaj kruha so dale tudi nove tovarne tekstilne stroke. Toda bil je skopo rezan. V tem času se je začelo na celjskih tleh vršiti smotrno organiziranje delavstva na marksistično-leninistični podlagi.

Druga svetovna vojna je prinesla Celju številne grozote. Okupator je hotel popolnoma zabrisati njegov slovenski značaj in je v Celju v potokih prelival slovensko kri. Mnogo slovenskih rodbin je izselil. Neustraheni borci so se odzvali pozivu Komunistične partije. Na raznih mestih so se zbirali, ne meneč se za nevarnost. Prvim organizacijskim celicam so Nemci prišli na sled, od borcev leta 1941 so ostali živi samo nekateri. Toda rasle so iz tal nove skupine odpora. Zlasti velik razmah je sledil leta 1943 in 1944. Težišče se je preneslo v okolico, toda Celje je bilo vključeno v akcijo.

Za Celje je po osvoboditvi nastopila doba obnove in socialistične preureditve. Rezultati dela so že danes vidni. Celje mnogo prispeva k skupni zgradbi naše nove socialistične Jugoslavije. Mnogo prispeva in tudi upravičeno mnogo pričakuje.

Celje mora postati lepše, kakor je bilo doslej. Regulacijski načrt, na katerega mislimo že davno, je treba čimprej uresničiti. Notranje mesto mora očuvati svoj zgodovinski značaj, toda regulirati ga je treba tako, da bo ustrezalo vsem zahtevam moderne socialistične dobe. Bilo bi dobro, če bi si vzeli za vzgled Hradec Kralove. Nova slika mesta naj bo preprosta, toda brez finoc. Nikakor ne gre, da bi bombe, ki so padale med vojno, določale, kje in kak naj bo mestni trg, zgrešena po trenutnih potrebah narekovana obnova tako lepe stavbe, kakor je bil nekdanj Dom ljudske prosvete (Narodni dom), nam mora biti v svarilo.

Celje razen majhnega Napotnikovega spomenika padlim poštarijem, nima zdaj nikakšnega spomeniškega okrasa. Tako trajno ne more biti. Vsaj spomenik padlim borcem se mora kmalu dobiti, stoji naj na mestu, odkoder bo najlepše izžareval idejo herojstva, požrtvovalne borbe za svobodo in pravičnost. Porušene in začete stavbe se morajo dovršiti in resno se je treba oprijeti skrbi za vzdrževanje hiš. V mestni okolici se bo gradilo dalje. Nikar tega ne delajmo brez načrta. Nikakor ne gre,

da bi stale velike in male stavbe vprek. Izvežbano oko vidi nističnega (mestnega) arhitekta lahko hitro presodi, kje stoje ene, kje druge, kakšne, bo njihov odnos, kakšen med enimi in drugimi, kakšna zamišljena zdravstvena četrta se sicer trenutno ne gradi, mora priti tudi do šolske četrta.

Celje je važno industrijsko mesto. Ob Voglajni, v smeri proti Teharju in Storam, je videna zgraditev novih industrijskih objektov in novih varn. Dobra zamisel. Zgraditi se bo od mesta odmaknila. Jožefov grič, dobila bo nov dvor in dva mosta čez Savinjo bosta postala nepotrebna. Zadnji kos Savinje bo treba gulariti in ob reki preurediti po obrežju, ki bo moralo biti tudi pravo ozadje. Park za vinjo mora dobiti vso svojo poto, naša skrb se pa mora širiti tudi na sosedno gozdno pobočje, zato ne bi bilo mnogo žrtev.

Savinji moramo posvetiti skrb in ljubezen. Brž ko bo šena regulacija, mora ob zrasti kopališče, ki ne bo zdravja in veselja samo domom, ampak bo privlačilo tudi tujce. Svojo težnjo, da naše športno središče, mora očuvati in povečati. Zlasti mora Celje dobiti svoj pravi men kot izhodišče za izlet planine. Profesor J. Orel.

(P) "DELA VCI ENOSTAVNO"

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

Hartshorne, Okla.—Dne 17. septembra je bil od elektrike toka v rudniku ubit rojak Slovenin Razpotnik, član SSK. Star je bil 52 let. Tukaj žaličujočo ženo, sina, hčer, in brata, v stari domovini brata in dve sestri in drugi rodničke. Doma je bil iz Prepri Litiji.

Windsor Height, W. Va.—Vidmar se zopet nahaja v Wheeling bolnišnici. On operiran pred par meseci mu je zdravje poslabšalo.

Arma, Kans.—Dne 17. septembra je umrl Martin Bala. Pred 17 meseci ga je zadela tvoud in od tedaj ni več okrev. Bil je član SNPJ. Po narodnosti je bil Hrvat, doma iz Dalmacije odkoder je prišel v Ameriko okrog leta 1910. Ob smrti mu bilo 66 let. Tukaj ne zapušta nobenih sorodnikov.

Detroit, Mich.—V bolnišnici se nahajata Matt Novak in seph Hochevar. Oba sta se rala podvreči težki operaciji. V se nahaja v Elaise bolnišnici v Wayneu, drugi pa v Grace bolnišnici, 18770 Michigan Rd. in Seven Mile W. Obisk dovoljen od 2. do 3. ure popoldne in od 6. do 7. ure zvečer. Dne bolnišnice pa se je Anna Potochnik. Poškodovan je bila od avtomobila.

Broughton, Pa.—Dne 15. septembra sta odpotovala na tedenski obisk v staro domovino brata John in Charles Taučarja. Stanujoča v sosednjem Pleasant Hillu in lastnika trdnice Hill Motor Co. Odpotovala sta letalom v London in od tam v Rim, nato pa v Poljane na renjskem, kjer je bil dom njegova že pokojnega očeta Pava Taučarja.

Salem, O.—William Stratton oče triletno Judy, dveletne Lary in štiriletnega Larryja, je pravilj grablje. Zgal je zlomljenega ročaja, nenačrtno je goreča trska odletela po konvo, v kateri je bil alkohol. nazar je nastala eksplozija, v tem so dobili opekline vsi tri otroci. Judy, Linda in Larry vnukinji in vnuk poznane Krav jeve družine.

VATIKAN IN JUGOSLOVANSKE MANJŠINE V ITALIJI

(Nadaljevanje)

Dne 28. oktobra 1934, na dan obletnice pohoda na Rim, je Margotti uvedel nov pravilnik za goriško semenišče. Od slovenskih semeniščnikov je zahteval, naj nosijo obleke in klobuke po običajih njihovih italijanskih vrstnikov. Iz samostana v Mirni pri Gorici je izgnal slovenske lazariste in naselil v samostanu italijanske lazariste iz Torina. V slovenskih krajih je dalje nastavljal italijanske duhovnike, ki jih domače ljudstvo ni razumelo. Ker so prebivalci med pridigami zapuščali cerkev, so jih karabinjerji pihali nazaj v cerkev, naj poslušajo do konca pridige fašističnih duhovnikov. Italijanski policiji je pomagal kontrolirati vsak ko-

rak slovenskih duhovnikov, ki so bili nacionalno najbolj zavedni, in jih ovajali fašističnim oblastem, da so jih zapirale in gonile v internacijo. Ob vsaki priliki je pokazal svoja fašistična čustva.

Na dan dvanaeste obletnice pohoda na Rim, leta 1934, je poslal goriškemu fašiju pismo, v katerem se opravičuje, da ne more prisostvovati fašistični paradi, ker bo ta čas daroval mašo v čast pohoda na Rim, in da zato pošilja fašiju "svoje pozdrave in želi, da bi čim bolj triumfirala nacionalna stvar naše Italije."

Leta 1937 je poslal svojemu kleru poslanico, katere uvod se glasi:

"Ni dvoma, da je velika vojna zacelila mnogo ran, očistila veliko nečistoče in da fašizem, ki je prišel po splošni nevihti in prevzel vodstvo našega naroda z namenom, da ga reši in mu da pravo zmago in mir, s pomočjo božjega, političnega in socialnega reda, ta fašizem ne zanemarja moralne in duhovne obnove italijanskega naroda. Če je danes v Italiji religija spoštovana, če je svetost praznika spoštovana, če prestopke, ki jih obsoja božji zakon, preganjajo tudi zakoni naše domovine, če je

cerkev svobodna in izvrševanju svoje apostolske misije, če je rimsko vprašanje srečno rešeno, če sta obe oblasti, civilna in cerkvena, složni, mar ne dolgujemo vsega tega velikemu in plemenitemu pokretu velikih narčtov in plemenitih idej, katerih iniciator in šef, duce Mussolini, vodi skozi vse težave do popolnega uresničenja obširnega in neustrašenega programa, do obnove cesarstva v Italiji, ki bi ga peklenške horde rade uničile iz sovraštva proti njegovi veri. Vse to je delo Previdnosti in zato moramo biti hvaležni tej Previdnosti ter občudovati človeka, ki je njegovo glavno orodje."

Margotti je ves čas fašizma poveljeval Mussoliniju in zahteval, naj bi tudi slovensko ljudstvo z njim ploskalo fašističnim zločinom. Margotti je ves navdušen odobral napad Italije na Abesinijo, zapel v goriški stolnici Tedeum v zmago Italije in vzklil:

"Evharistični Jezus, blagoslovi našega kralja, duceja, ljubljene od italijanskega naroda, vlado in ves narod! Blagoslovi predvsem naše hrabre vojake in italijansko vojsko!"

Za španske državljanske vojne je zahteval Margotti od svojih duhovnikov, naj v cerkvah molijo za zmago Franca in njegovih zaveznikov. Junija 1940, ko je Italija napovedala vojno Franciji in Angliji, je zapisal Margotti v Pastirskem pismu svojim duhovnikom:

"Glede na odločne besede Duceja, ki vlada z zanesljivo in trdnoročno, smo lahko mirni. On ima, kar hoče, on hoče pravo slavo Italije in blagostanje naroda, zdravega in močnega, ki ne more več ostati v svojih tesnih mejah in zahteva na svojem morju izhod in pot proti svojim ciljem, ki mu jih je določila Previdnost."

"Vaš nadškof vam pravi v tem zgodovinskem času: Pokoravajte se z zaupanjem! Vsako naj stori svojo dolžnost s plemenitostjo in pripravljenostjo, pokoriti se odredbam šefov s tistim mirom, ki naredi podjetje, tudi nadzrejšje, lahko in radostno... Pošiljamo ponižno misel njegovemu veličanstvu kralju in cesarju, ki vedno zmaguje, in Duceju, ki mu je zaupana usoda naših armad in vsega naroda. Vedno naj ga varuje bog in naj ga blagoslovi."

Ker vse Margottijeve fraze niso mogle navdušiti slovenskega klera, še manj pa slovenskih množic, je ves besen nad to ravnodušnostjo poslal svojemu kleru poslanico, v kateri pravi:

"Vsi naši dobri duhovniki dobro vedo, kaj se dogaja v Italiji, kaj dela ta narod, da doseže svoje cilje, da zagotovi Evropi in svetu z zmago svojega orožja skupno s svojim močnim zaveznikom trajen mir in red, ki bo zajamčil odobravanja vodjem in pohvale hrabrim vojakom, nikdar nobenega izraza, ki bi pokazal vsaj malo navdušenja, nikdar poziva k molitvi za zmago. Mol, nesodelovanje, pasivnost. To je premalo za nas duhovnike in za navadne katolike, ki čutijo in izpovedujejo pravo ljubezen do domovine."

Vedno težje je razločiti, ali je Margotti škof ali fašist v škofovskem ornatu. Fašistični tisk ga hvali kot duhovnika "dostojnega svojega časa, Evropejca, Italijana in fašista."

Ob napovedi vojne Franciji in Angliji je Margotti polal Mussoliniju posebno poslanico, v kateri izraža svojo vdanost fašizmu in mu želi sreče in še obilo zmag. Nato mu je Mussolini odgovoril po goriškem prefektu: "Prečital sem poslanico nadškofa Margottija. Recite mu, da so njegove besede dostojne Italijana in duhovnika. Izrazite mu moje zadovoljstvo."

(Dalje prihodnje)

Volite zmogljive in poštene mestne zastopnike

John Phil. McMahon

CLEVELAND, Ohio—Volilce v 22. vardi se opozarja, da imajo med svojimi kandidati za nominacijo pri primarnih volitvah za mestno zbornico moža, ki je s svojo izkušnostjo in delavnostjo usposobljen za to pozicijo. Ta mož je John Phil. McMahon.

John Phil. McMahon živi s svojo družino v 22. vardi že nad 18 let. Svoj dom lastuje na 1568 Addison Rd. Rojen je bil leta 1905 v Clevelandu. V drugi svetovni vojni je služil dve leti in pol z armado v Južnem Pacifiku. Bil je vseskozi naklonjen delavskemu gibanju ter je član organiziranega delavstva že nad 20 let. Zadnjih 10 let služi kot deputijski šerif Cuyahoga okraja, v kateri službi je pridobil vpogled v nujnostne potrebe našega mesta.

Kot vesten družinski gospodar, ki se zanima za obči napredek svoje naselbine in mesta, bo postavil vse svoje napore za izboljšanje razmer pri mestni upravi. Kot član mestne zbornice bo gledal, da ji bo v ponos in vztrajnim delom bo svoji vardi pomagal do izboljšav, ki jih ji je treba. Kandidat McMahon obljublja, da če bo pri volitvah izvoljen, da bo otvoril svojo pisarno v vardi, kamor bodo imeli prebivalci vstop ob vsaki priliki, da se pogovorijo o svojih problemih.

V torek, 2. oktobra, ne zamudite primarnih volitev. Pojdite na voliščite in oddajte svoj glas za JOHN PHIL. McMAHON.

Kampanjski odbor

Delo moderniziranja gasolinskih postaj Gulf družbe

Eno največjih in najbolj popolnih programov moderniziranja svojih gasolinskih postaj, ki jih je vele-družba Gulf Refining Co. podvzela v 21 letih v Clevelandu, gre hitro proti zaključku.

Frank Radowsky, ki vodi eno teh postaj na 2944 E. 65 St., z ponosom zre na svojo postajo in pravi, da vzlic raznim pomankanjem delavstva in materiala, bo postaja dovršena prihodnji teden.

Petnajst skupin barvarjev v mestu je bilo najetih za prebarvanje vseh 140 postaj Gulf družbe z znano plavo, belo in oranžno barvo. V vsaki skupini so štirje delavci, katerim načeljuje Ed. Zolinski, 22199 St. Clair Ave.

Skoro vse postaje bodo opremljene z posebnimi lučmi in drugimi modernimi pripomočki za postrežbo odjemalcev-avtomobilistov.

Tekom novembra meseca bo skupina mož obiskala vse postaje v mestu in kakor je izjavil Larry Szemersky, 3005 Woodhill Rd., na podlagi najboljših urejenih in vodenih postaj se bo poslovanje nagradilo. Teh dobrih 10 mesečnih 10 najboljših poslovojev.

Ocenjevanje postaj bo vključevalo ne samo zunanost postaje, pač pa tudi privlačnost, udobnost in snaznost stranišč in razstavnih prostorov.

OGLASAJTE V ENAKOPRAVNOSTI

Za pošteno, nepristransko delo -- VOLITE ZA

John Phil. McMahon
ZA COUNCILMANA
22. VARDE

PRI PRIMARNIH VOLITVAH V TOREK, 2. OKT.
Veteran z 2½ leta službe v Južnem Pacifiku v 2. svetovni vojni; član organiziranega delavstva 20 let; deputijski šerif okraja Cuyahoga 10 let.
Zmožen-zanesljiv-energičen

NAZNANILO!

Cenjenim gostom in prijateljem naznanjam, da sem prevzela od Mr. in Mrs. Vičič dobro poznano

GOSTILNO

na 4304 St. Clair Ave.

kjer bom odslej postregla z najboljšo pijačo—pivom, vinom in žganjem ter z okusnimi domačimi jedili.

PRIJAZNO SE PRIPOROČAM VSEM V NAKLONJENOST.
ROSE KERN, lastnica

Ta ženska bi bila lahko VII

Vpeljite električni delo-prihranjujoč načrt v vaš dom, in si boste tudi vi prihranila povprečno po 24 ur dela na teden.

Kaj je treba? Električno peč, stroj za pomivanje posode, ledenico in hladilnik za zmrzovanje živeža—da si prihranite pri pripravi jedil, nakupovanju in pomivanju. In električni sušilec perila, avtomatični pralni stroj ter likalnik—da si olajšate delo pranja.

Z uporabo teh električnih pripomočkov, se boste sprostila nepotrebnega dela v kuhinji in perilnici... in imela dovolj časa za druga opravila.

NICESAR NE PRIHRANI TOLIKO ČASA KOT ELEKTRIKA!

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

"TEN O'CLOCK TUNES"

Zjutraj ob 10—WICA in WGAR

VSI NAJNOVEJŠI KOMADI VSI SLAVNI ZVEZDNIKI

Zvečer ob 10—WHK

Opremljeno spalno sobo se odda v najem poštenemu treznemu moškemu srednje starosti. Blizu transportacije. Prost vhod. Vpraša se na
918 E. 76 St., EX 1-1259

DELO DOBIJO MOSKI

MACHINE TOOL OPERATORJI
SCRAPERS—IZURJENI
SCRAPERS—VAJENCI
POMETAČI
PAINT SHOP—POMAGAČI
VOZNIK TRUCKA
ODPREMLJEVALEC—POMAGAČ

CLEVELAND
HOBBING MACHINE CO.
1311 Chardon Rd.

VOZNIK TRUKA
za
šofiranje 24 čevljev dolgo pripravo za dostavo svinu v mestu. Plača od ure. — Stalno. Vprašajte za Mr. Trautman
FEDERAL
FOUNDRY SUPPLY CO.
4600 E. 71 St., južno od Harvard

HOBBING MACHINE OPERATORJI
LARGE TURRET LATHE
(Bullard operatorji)
PUNCH PRESS POMOČNIKI
DRILL PRESS OPERATORJI
(Multi Metco vrste)
1. in 2. šift —
Dobra incentivna plača takoj od začetka.

THE OLIVER CORPORATION
19300 EUCLID AVE.

59 UR NA TEDEN
ČAS IN POL NAD 40-URNI
TEDNIK
Išče se

MACHINE OPERATORJE
EXTERNAL GRINDERS
SURFACE GRINDERS
THREAD GRINDERS
HORIZONTAL MILL OPERATORJE
VAJENCE

Zglasite se med 8.30 zj. in 4. pop.

National Tool
11200 MADISON AVE.

AUTOMATICS

Multiple Spindle
Vzpostaviti in obratovati
Samo izkušeni delavci
VISOKA JAMČENA
PLAČA OD URE
poleg incentive plače
50 UR IN VEČ NA TEDEN
Menjajoči se šifti
Plačane počitnice,
prazniki, itd.

Z & W MACHINE PRODUCTS CO.
5100 ST. CLAIR AVE.

V blag spomin

ob prvi obletnici odkar je preminila naša nadvse ljubljena soproga in draga mama

GERTRUDE DEMSHAR

Svoje mile oči je zatislila za vedno dne 27. sept. 1950

Kako je hiša strašno prazna, odkar v njej matere več ni! Ta hiša, prej tako prijazna, odjedna, tuja se zdaj zdi.

V srcih nosimo ljubčice glas, spomin in pogled Tvoj, dokler nit življenja steče in vsi gremo za Teboj.

Zaljubljeni ostali:
Frank, soprog
Frank, sin
Albina poročena Krishan.
Julia poročena Sustaršič.
Jennie poročena Miller.
Gertrude poročena Miller, hčere
10 vnukov
Agnes Kavčič, sestra
Johanna, sestra v stari domovini
Cleveland, Ohio, dne 27. sept. 1951

CHICAGO, ILL.
FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL
DEarborn 2-3179

DOMESTIC COUPLE

COUPLE—Expd. cook, service, gen. cleaning, valet, laundry in air conditioned ranch house; equipped thru-out automatic appliances; 2 adults and son 12 yrs. \$350 per month, with air conditioned room, bath, radio, TV.

Call
AMBassador 2-0046

HELP WANTED MALE

ATTENTION!
MECHANICAL ENGINEERS
MECHANICAL DRAFTSMEN

FOR THE DESIGN AND DRAWING OF PORTABLE TOOLS.
Can use men with limited training.
Steady employment in modern, air-conditioned office.
INDEPENDENT PNEUMATIC TOOL CO.

Write, see or call
MR. M. J. SCHULTZ
753 CLAIM ST., AURORA, ILL.
TEL. AURORA 2-7601

Ljubitelji prelepe slovenske pesmi!

Pridite na

KONCERT

katerega prireja

Pevski zbor "ZVON"

v nedeljo, 30. septembra
v Slov. nar. domu na 80. cesti
pod vodstvom g. Ivan Zorman

Začetek ob 7.30 uri zvečer
Vas prijazno vabi
Odbor "Zvona"

BELI DVOR

MLADINSKI ROMAN

SPISAL

GUSTAV ŠILIH

Predstavnik: Dr. Miloš Vauhnik

(Nadaljevanje)

"Da, v vodo z njim!" je priki-
mal Miklausinov potomec kakor
proti svojem boljšemu prepri-
čanju, in Lovrek je spoznal, da
pobje za resnico. Z nepričakov-
nim sunkom se je iztrgal svoje-
mu rablju. Uporabivši staro te-
pežno zvijačo, se je z vso silo za-
kadil med noge svojih nasprot-
nikov. Hipoma se je valjal in
premetaval tik nad Ložnico živ
klopčič po obrežju. Zdaj, zdaj se
prekucne v vodo...

Lovrek se bori kot lev, suva,
grize in ščipa, deli udarce na le-
vo in desno in jih prav tako pre-
jema, ali oklepajočega obroča ne
more pretrgati. Dvakrat ali tri-
krat se je bil že opustil najhuj-
ših prijemov, ali vsakokrat ga je
pred begom spet kdo ujel za no-
go in ga vnovič vrgel pod srdito
nabijajoče pesti. Končno mu je
že vseeno: naj ga le sunejo v

Fino vino, pivo in žganje.
Vsaki petek FISH FRY in
FROG LEGS
Se priporočamo za obisk.
L. J. STRUKEL
6220 St. Clair Ave.—EN 1-9138

Pri nas radevolje
PRIPRAVIMO ZDRAVILA ZA
POSILJKE V JUGOSLAVIJO
MANDEL DRUG CO.
15702 WATERLOO ROAD

Zavarovalnina
proti ognju in nevihti in
avtomobilskimi nesgodami
ZA ZANESLJIVO POŠTREŽBO
SE PRIPOROČA
DANIEL STAKICH
AGENTURA
KE 1-1934
15813 WATERLOO RD.

KUPITE NA FARMU
PO ZMERNIH CENAH
JABOLKA
Vse sadje poskropljeno—naberite
si sami če želite. Imamo tudi žive
kokoši, zmznjene ali jih sproti
očistimo, ko čakate.
ADOLPH J. SOMRACK
Poultry & Fruit Farm
MAPLE GROVE RD., med Rt. 174
in Rt. 91 blizu Rt. 84
WILLOUGHBY, O.

PRIHRANITE SI DENAR!
Velika razprodaja
na VOLNENEM BLAGU
za pošiljke preko morja
Tu boste našli vse, kar bi
sploh mogli rabiti, po najnižjih
cenah v mestu.
IZREDNI NAKUPI na blagu
za moške in ženske suknje, suits,
in obleke, kakor tudi velika iz-
bera ostankov volnenega in ray-
on blaga po "posebnih cenah."
Imamo tudi popolno zalogo
krojaških potrebščin.
S. LIEBERMAN
1446 West 3rd St.
Tel.: CHerry 1-8067
Odprto od ponedeljka do sobote
9. do 5.15; ob ned., od 9. do 12.
eljah

DEKLETA IN ŽENE!

Če si želite prihraniti pre-
cej denarja, vam iskreno pri-
poročam, da si izberete in
naročite najnovejšo mode
FUR COAT (kožuh) ali fino
fisto volneno STERLING
suknjo ali suit za prihodnjo
zimo, sedaj direktno iz to-
varne na WILL CALL, katere
dobite pri meni vedno po ni-
žjih cenah kakor kje drugje.

Ne odlašajte, ker je sedaj
najboljša izbira.
Samo pokličite me, da vas
peljem naravnost v tovarno.

BENNO B. LEUSTIG
1034 Addison Rd.,
tel. EN 1-3426

nil pod jez, kjer se je pogumno
vrgel v temnozeleni tolmun. V
nekaj zamahih je preplaval ki-
pečo vodo in splezal na drčno, z
mahom prerasl ploščad, preko
katere je lila voda z močjo spro-
ščenega orjaka ter mu izpodna-
šala noge.

Z muko se preriva dalje, z raz-
krečeni bedri išče opore, klju-
buje in vzdrži, zavedajoč se, da
more edino omiljenje neizogibne-
ga padca preprečiti hujšo nesre-
čo. Ojačeni kriki na bregu sto-
ječih reševalcev mu javljajo bli-
žajoči se usodni trenutek. Z le-
vo nogo se močno upre v nosil-
ni tram, obe roki široko razpre
in ju pripravi. Zdaj, zdaj... Za
bežen hip se prikaže blede Ulri-
kova glava, zasuč se, zaobrne v
struji, izgine. Za njo švignejo po
debelem curku Ulrikove noge in
se zapode naravnost proti Lo-
vrecku, ki se jedva umakne. Šču-
dežno spretnostjo še ujame pa-
dajoče dečkovo truplo in ga za-
drži, dasi telebi z njim vred z
vso silo na polzke plohe. Najhuj-
ši udar pa je srečno prestrežen.
Drveči vali ju odplavijo v tol-
mun, kjer nekaj trenutkov kro-
žita po spenjeni gladini. Trije
dobro odmerjeni udarci ju odne-
sejo k rešilni plitvini, kjer se
Lovrek malo oddahne, nato pa
zgrabi utopljenca in ga odnese
na travnik.

Tam se je bila nagnetla vika-
joča dečad, ki je najprej z ve-
likim olajšanjem, pozneje z ra-
stoko jezo in zavistjo opazovala
nasprotnikov uspeh. Zdaj so se
vsi zgrnili okrog nezvestnega
Ulrika in ga obujali k življenju.
Lovreka so pustili na miru, ka-
kor da se sramujejo pred njim.
Prirobantil je bil tudi nemški
učitelj, ki je najprej surovo na-
hrulil svoje učence, še bolj pa
njih nedolžno žrtev, nakar se je
še pobrigal za ponesrečenca.
Ko je nekaj časa telovadil z
njim, je ta kmalu odprl oči in
se z onemoglim stokanjem po-
skusil dvigniti. Miklausinov va-
jenec se je priliznjeno ponudil,
da odnese Ulrika na svojih ro-
kah domov. Večina pobalinov se
je bila zvrstila okrog njega, po-
milujoč Ulrika in z rastočim po-
gumom se usajajoč na Lovreka,
ki je ožemal svojo premočeno
srajco. Že so prepričevali učite-
lja, da je vsega kriv slovenski
teleban... Močni Ferdl je pred
odhodom stopil pred osuplega
dečka, mu pomolel pest pod nos

in se zadrhl nanj: "Baraba, glej,
da se pobereš! Slaba ti bo pre-
dla! Žandarji te odženejo..."

II.

Vajenčeva groznja se je delo-
ma uresničila še tisti večer, za-
kaj v poznem mraku je posetil
Gradišče mlad orožnik. Res da
mu je manjkal nasajeni bajonet,
vendar so bile njegove poizvedbe
uradnega značaja. Miklausin je
bil Lovreka ovadil in je zahteval,

da ga takoj uklenjenega pripe-
ljejo v zapor. Tej želji trškega
mogotca orožništvo ni moglo kar
tako ugoditi, ni, dobro voljo je
bilo treba vsekakor pokazati...
Prepadla je sedela teta pri mizi z
objokano Polonico, poslušaje ne-
čakovo pripovedovanje o nesre-
či. Orožnik je molče poslušal in
vestno beležil, tu in tam kaj
vprašal, in nazadnje celo potola-
žil obupano starko, češ da mu že

verjame, saj dobro pozna trške
nepriodiprave.

Lovrek se je po njegovem od-
hodu nekoliko oddahnil, vendar
ni vso noč zatislil oči, morda ne
toliko radi preteče kazni, kolikor
radi globokega razočaranja nad
človeško poštenostjo. Kaj ni bil
povsem nedolžen, kaj ga niso pri-
čakali trški pobalini, kaj ni on
rešil Ulrika — če ne smrti, vsaj
težke poškodbe...? Vsi udele-

ženci so to vedeli in videli...
In vendar so takoj krivo po-
čeli... Nemara so nalagali se-
mega Miklausina...? Prvič v
življenju je Lovrek začutil mo-
č poedinca proti strnjeni mno-
žici... Težka slutnja bližajo-
čega se zla je prikrila rdeče za-
to jutranje zarje, ki je, veselo bo-
vse druge dni, pozdravila deč-
ve krmežljave oči.

(Dalje prihodnjič)

Dokler trajajo! Set
6 ZELENIH SWIRL KOZARCEV
z nakupom 7 galonov gazolina!

PROSTI dobitkiza vašega malega **BALONČKI****MAJHNE PUŠKE • LOLLIPOP!**

it's **G-DAY** at Cleveland
Gulf Postajah--v petek in soboto

NE ZAMUDITE TE ZABAVE! Gulf
postaje v Clevelandu praznujejo Gulfovo
50. obletnico—in je to

"G" za GALA

"G" za GULF

"G" za G-R-E-A-T PROSLAVO!

Obiščite jo—dobili boste OBILO DO-
BITKOV na vaših Gulf postajah. In ko
govorimo o dobitkih, vam želimo po-
sebnost povdariti o največjem dobitku, ki
ga morete dati vašemu avtu—Gulf sure-
fire NO-NOX gazolin.

Gulf NO-NOX POLN moči pri-
naša iz vašega avta VSO kon-
jsko silo!

Nabavite Gulf NO-NOX za—

- Sigurno vžgalno moč za takojšnji
start!
- Sigurno vžgalno moč za gladkejšo
in lahkotno vožnjo v prometu!
- Sigurno vžgalno moč na cesti, da
lahko izstopite iz vrste in prehitete z
zaupanjem, prevozite hribe z lahkoto
in brez ropota!

Nabavite si poln tank sigurno vžgal-
nega NO-NOX na G-Day.

GO GULF on "G-DAY"**Gulf prodajalec ima kar je dobro za vaš avto!**

Pozor: Nakupi ob koncu meseca bodo zaračunani s 1. novembrom

THE MAY CO'S BASEMENT

Trgovina odprta v ponedeljek—12.30 do 9. zv.

Sale!Izdelovalčeva
razprodaja boljših**Jopičev in bluz**

2.99 do 6.95 vrednosti v 2 skupinah

1.99 in 2.99

Obširna zaloga na izbero vključuje zephyr jopiče s kratkimi rokavi in slip-
ons, vse-volnene cardigans, embossed boucle suit bluze, nylon boleros in
slip-ons, navadne in boucle rayon boucle jopiče. Lepe jesenske barve za
nošo s jesenskimi suits. Mere 34-40.

Basement oddelek s športno opravo

